

2- CEZAEVLERİNDE AŞILAMA

Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül ERDOĞAN

Aşılama hizmetleri, toplumda görülen bulaşıcı hastalıklarla mücadelede en önemli halk sağlığı uygulamalarından biri olup en güçlü ve uygun maliyetli müdahalelerden biridir. Dünya genelinde aşılama sayesinde, çiçek hastalığı eradike edilmiş, belli coğrafi bölgelerde polio hastalığının ortadan kaldırılması sağlanmış, bazı bulaşıcı hastalıklarında görülme sıklığında önemli azalmalar olduğu kaydedilmiştir. Aşılama sayesinde dünyada 2010-2015 yılları arasında yaklaşık olarak 5 milyon kişinin ölmesi önlenmiştir (1,2). Dünyada halen aşı ile önlenebilir bulaşıcı hastalıklar sağlığı tehdit etmeye devam etmektedir.

Huzurevi, kreş, okul gibi insanların toplu olarak buldukları yerlerde bulaşıcı hastalıkların daha hızlı yayılım göstererek salgınlara yol açtığı bilinmektedir. Cezaevleri de hükümlülerin toplu olarak bulunduğu kurumlardır. 2015 yılında yayınlanan rapora göre cezaevlerinde dünyada 10.35 milyon, Türkiye’de ise 172.562 kişinin bulunduğu bildirilmiştir (3). Kitabımızın bu bölümünde bulaşıcı hastalıkların özellik arz ettiği cezaevlerinde aşı ile önlenebilen hastalıklardan ve bu hastalıklardan korunmak amacıyla yapılması önerilen aşılarından bahsedilecektir.

CEZAEVLERİNDE GÖRÜLEN BULAŞICI HASTALIKLAR VE AŞILAMA

Mahkumlar, kalabalık ortam, havalandırmanın az olması, ortak kullanılan duşlar, fizik alt yapı gibi nedenlerden dolayı enfeksiyon hastalıklarına karşı risk altındadır. Uygun kontrol önlemleri mevcut değilse, bulaşıcı hastalıkların yayılımı daha kolay hale gelebilir. Bazı bulaşıcı hastalıklar, cezaevlerinde bulunan hükümlü ve tutuklular da toplumun geneline göre daha yüksek oranda görülmüştür. Mahkumlarda dışarıda bulunan topluma göre daha yüksek oranda tüberküloz, hepatit B, hepatit C ve HIV enfeksiyonları görülmektedir. Ayrıca cinsel yolla bulaşan diğer hastalıklar; sifiliz, gonore, klamidya gibi enfeksiyonlar da sık görülmektedir (4-7).

Cinsiyet açısından değerlendirildiğinde, cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar bakımından kadın ve erkeklerin farklı risklere sahip olduğu bilinmektedir. Cezaevlerine giren kadınlar; erkeklere göre, HIV, hepatit C, ve cinsel yolla bulaşan klamidya enfeksiyonu, gonore ve sifiliz gibi hastalıkları taşıma açısından daha çok risk altındadır. Amerika Birleşik Devletlerinde mahkumlar arasında AIDS hastalığı genel topluma

KAYNAKLAR

1. Ehreth J. The global value of vaccination. *Vaccine*. 2003; 21(7-8): 596-600
2. World Health Organisation. WHO's Vision and Mission in Immunization and Vaccines 2015 – 2030. http://www.who.int/immunization/sage/meetings/2015/october/3_WHO_Vision_Final_Draft_WVAP_11Sept.pdf (Erişim tarihi: 01.06.2018)
3. Walmsley R. World prison population list (eleventh addition). London: International Centre for Prison Studies,2015. http://www.prisonstudies.org/sites/default/files/resources/downloads/world_prison_population_list_11th_edition_0.pdf (Erişim tarihi: 01.06.2018)
4. Watson R, Stimpson A, Hostick T. Prison health care: a review of the literature. 2004;41(2):119-28)
5. Fazel S, Baillargeon J. The health of prisoners. *Lancet*. 2011;377(9769):956-65.
6. Dolan K, Wirtz AL, Moazen B, et al. Global burden of HIV, viral hepatitis, and tuberculosis in prisoners and detainees. *Lancet*. 2016;388(10049):1089–1102.
7. Bick JA. Infection control in jails and prisons. *Clin Infect Dis*. 2007;45(8):1047-55.
8. Enggist S, Møller L, Galea G, Udensen C. Prisons and Health. Copenhagen: WHO, Regional Office for Europe; 2014
9. Hammett TM, Harmon MP, Rhodes W. The burden of infectious disease among inmates of and releases from US correctional facilities,1997. *Am J Public Health* 2002;92:1789–94.
10. Sequera VG, Valencia S, García-Basteiro AL, Marco A, Bayas JM. Vaccinations in prisons: A shot in the arm for community health. *Hum Vaccin Immunother*. 2015;11(11):2615-26
11. World Health Organization. Hepatitis B fact sheets. 2017.
12. VHBP. Hepatitis B vaccination: How to reach risk groups, ' Ghent, Belgium, March 15-16, 2001: a VHPB Symposium Report. *Viral Hepatitis*. 2001; 10(1):1-20
13. François G, Hallauer J, Van Damme P. Hepatitis B vaccination: how to reach risk groups. *Vaccine*. 2002;21(1-2):1-4.
14. World Hepatitis Alliance. Global Community Hepatitis Policy Report 2014. <http://www.who.int/hepatitis/publications/global-hepatitis-report2017/en/> (Erişim tarihi: 10.06.2018)
15. Binswanger IA, Krueger PM, Steiner JF. Prevalence of chronic medical conditions among jail and prison inmates in the USA compared with the general population. *J Epidemiol Community Health*. 2009; 63(11):912-9
16. E Balcı, K Türker, V Şenol, O Günay. Screening Indicators of Hepatitis A, Hepatitis B, Hepatitis C and HIV infections in Prisoners. *Viral Hepatitis Journal* 2012; 18(2):64-67
17. Rumble C, Pevalin DJ, O'Moore É. Routine testing for blood-borne viruses in prisons: a systematic review. *Eur J Public Health*. 2015;25(6):1078-88.
18. T.C. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Genişletilmiş Bağışıklama Programı Genelgesi, Genelge 2009/17.
19. World Health Organization. Hepatitis A fact sheets. 2017. (<http://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/hepatitis-a>, (Erişim tarihi: 10.06.2018)
20. Jacobsen KH, Wiersma ST. Hepatitis A virus seroprevalence by age and world region, 1990 and 2005. *Vaccine*. 2010;28(41):6653-7.
21. Bartlett L, Kanellos-Sutton M, van Wylick R. Immunization rates in a Canadian juvenile corrections facility. *J Adolesc Health* 2008; 43(6):609-11.
22. WHO position paper: Pneumococcal vaccines. 2012;87:(129-144)
23. Centers for Disease Control and Prevention. Use of 13-valent pneumococcal conjugate vaccine and 23-valent pneumococcal polysaccharide vaccine for adults with immunocompromising conditions: recommendations of the advisory committee on immunization practices (ACIP). *MMWR Morb Mortal Wkly Rep* 2012; 61(40):816-9

24. Dappah E, Howes S, Perkins S. Prevention of communicable disease control in prisons and places of detention. A manual for healthcare workers and other staff. Health Protection Agency and Department of Health 2013.
25. World Health Organization. Influenza (seasonal) fact sheets. 2016.
26. Thompson WW, Weintraub E, Dhankhar P, Cheng PY, Brammer L, Meltzer MI, Bresee JS, Shay DK. Estimates of US influenza-associated deaths made using four different methods. *Influenza Other Respir Viruses*. 2009;3(1):37-49
27. Nair H, Abdullah Brooks W, Katz M et al. Global burden of respiratory infections due to seasonal influenza in young children: a systematic review and meta-analysis. *Lancet*. 2011 Dec 3;378(9807):1917-30.
28. World Health Organization. Measles fact sheets. 2018.
29. World Health Organization. Rubella fact sheets. 2018.
30. World Health Organization. Mumps. 2016.
31. Larney S, Monkley DL, Indig D, Hampton SE. A cross-sectional study of susceptibility to vaccinepreventable diseases among prison entrants in New South Wales. *Med J Aust* 2013; 198(7):376-9;
32. World Health Organization. Tuberculosis fact sheets. 2018.
33. World Health Organization. Health in prisons. A WHO guide to the essentials in prison health. Copenhagen: WHO; 2007.
34. Erişkin Bağışıklama Rehberi. Türkiye Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Derneği 2016.
35. T.C. Adalet Bakanlığı. Ceza infaz kurumlarının yönetim, dış koruma, hükümlü ve tutukluların sevk ve nakilleri ile sağlık hizmetlerinin yürütülmesi hakkında protokol. 26.01.2017.